

[Boligministeren.]

Jeg tror, jeg må have lov til at sige, at jeg har et ganske godt kendskab til byggeriets arbejdsmarked; derfor har jeg også godkendt den fra arbejdsmarkedet gentagne gange fremsatte påstand om, at man i adskillige tilfælde har søgt at fastholde kvalificeret arbejdskraft til mindre lødigt arbejde i forventning om at have arbejdskraften, når opgaverne skulle melde sig. Motiveringer for, at man har ventet på et byggeri, kan være vidt forskellige. Nogle vil naturligvis mene, at den alene skal søges i reguleringsvirksomheden, men problemet har jo også kunnet påvises i områder helt uden for reguleringen. Vi kan endog påvise, at den ledighed, vi havde omkring årsskiftet 1959-60, var særlig fremherskende i de helt frie områder, det vil sige i de byer, der ikke var omfattet af igangsætningsstoppet.

I adskillige tilfælde kan årsagen til usikkerheden om, hvornår et ventet arbejde har kunnet komme i gang, søges i den realitet, at det tekniske arbejdsgrundlag ikke har været i orden, og dette kan i hvert fald ikke skyldes boligministeriet. Man har haft arbejdskraften, den har været til disposition — ja, endog i mange tilfælde uden at den har været registreret ledig — og derfor har vi, som jeg sagde, i visse tilfælde øget frigivelsestakten med det formål for øje at fremkalde disse skjulte reserver. Vi må nemlig gøre os klart, at den øgede aktivitet, det øgede fuldførelsestal for det samlede byggeri, som ingen kan bestride, ikke skyldes, at vi har haft en væsentlig forøgelse af den faglærte arbejdskraft.

Der har i de senere år kun været en nettotilgang af faglærte arbejdere på omkring 1 500 mand, men den disponible arbejdskraft har været bedre udnyttet. Hvis vi betragter de seks første måneder af årene fra og med 1958 til og med 1961 — netop de seks første måneder, hvor vi har januar, februar og marts og derfor den traditionelle træghed med at komme i gang med byggeriet efter vinteren — ser vi, at der i 1961 har været mere end 10 000 flere faglærte bygningsarbejdere i arbejde hver eneste dag i forhold til 1958. Jeg vil skønne, at disse godt 10 000 faglærte arbejdere har inddraget mindst 6 000 hjælpearbejdere i det, jeg vil betegne som den traditionelle bygningsin-

dustri. Det vil altså sige, at vi har forøget den samlede arbejdsstyrke med ca. 16 000 bygningsarbejdere hver eneste dag i forhold til 1958, d. v. s. at arbejdsløsheden inden for byggefagene er faldet med dette tal.

Det vil i forbindelse med dette billede af den, om jeg så må sige, anspændte situation ikke være rigtigt, hvis jeg ikke, når jeg nu har peget på den gunstige udvikling, benytter denne lejlighed til at sige nogle alvorlige ord netop fra denne talerstol til alle parter inden for byggeriet. Det gælder producenter, det gælder leverandører inden for alle brancher og i alle led, det gælder teknikere, det gælder entreprenører og håndværksmestre, og det gælder bygningsarbejderne ude på arbejdspladserne. Denne anspændte byggeaktivitet, denne fulde beskæftigelse, stiller meget store krav til dem alle. Den stiller ikke krav om resignation, men alene krav om ansvarsfølelse over for helheden, en ansvarsfølelse, der kan vise, at vi kan tåle den fulde beskæftigelses goder, som kan og bør være for alle.

For byggefagenes arbejdere har det gennem årene været en forbandelse, at indkomsten skulle erhverves på 9-10 måneder, og at der jævnt regnet hele året rundt har været en reservearbejdskraft. Det er en tid, som ingen ønsker tilbage. Den kommende tid har opgaver nok at løse, men vi har set, og vi ser stadig eksempler på grov udnyttelse, eksempler, der ikke har særlig adresse, men som kan påvises inden for alle led i byggeproduktionen. Dette kan medføre reaktioner, og det vil indebære en usikkerhedsfaktor for den høje beskæftigelse. Det kan ingen være tjent med, særlig fordi følgerne rammer på de forkerte steder.

Men når jeg har nævnt dette, vil jeg også gerne pege på den positive indstilling, vi har mødt hos arbejdsmarkedets parter, når det drejer sig om f. eks. at angribe sæsonledigheden, selv om disse bestræbelser naturligvis må ses i sammenhæng med vejret i vintermånederne. Men en kendsgerning er det, at selv kuldegrader og sne ikke har samme indflydelse på produktionen som for år tilbage, og det vil jeg gerne udtale min anerkendelse af. Projekter og arbejdsplaner såvel som arbejdspladsernes indretning tilrettelægges med henblik på at kunne arbejde på en byggeplads på nøjagtig samme måde som på et skibsværft.